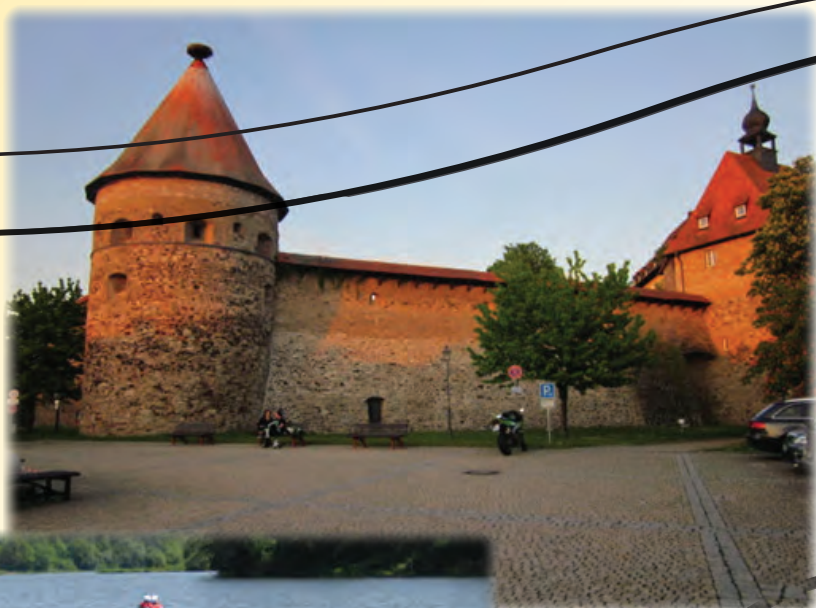

Kumppanuus- ja yhteistyöverkosto

12/2014

VÄLKKY

Kansainvälisyysaiheinen Välkky-verkkolehti

Sisällysluettelo

Kansainvälisyys - erityisestä arjeksi	4-5
HAMIn meijerialan ja HAMKn bio- ja elintarviketekniikan opiskelijat Italiassa Europelin aistinvaraisen arvioinnin kilpailussa	6-7
Työammatti meillä ja muualla – esittelyssä eurooppalaisia näkökulmia	8
Osaamista, taitoja ja työtä - työssäoppimassa Unkarissa	9-10
Burg Hohenberg, Saksa 2014 VET4D	11-15
Opiskelua kansainvälisellä linjalla Merkv12	16-17

Tämän verkkojulkaisun ovat harjoitustyönään taittaneet Valkeakosken ammatti- ja aikuisopiston Kansainvälisen kaupan merkonomitoteutuksen kolmannen vuoden opiskelijat.

Sisällysluettelon sivunumerot toimivat linkkeinä artikkeleihin!

Kansainvälisyys - erityisestä arjeksi

Toimintaympäristömme muuttuu nopeaan tahtiin yhä kansainvälisemmäksi. Tämä edellyttää niin korkeakouluilta kuin monilta muiltakin toimijoita jatkuvaa kehitystyötä. Korkeakouluissa, myös Hämeen ammattikorkeakoulussa, kansainvälisyys oli toiminnan alkuvuosina pitkälle vain harvojen arkea koskettavaa toimintaa. Vuosien myötä se on kuitenkin muuttunut yhä kiinteämmäksi osaksi yhä useamman arkea.

HAMKissa kansainvälisen toiminnan keskiössä on opiskelija. Pyrimme turvaamaan sen, että jokaisella HAMKista valmistuvalta on kansainvälistä osaamista työelämään siirryttäessä. Haastava kysymys on, mitä on kansainvälisen osaamisen keskeinen sisältö. Ajatushautomo Demos Helsinki julkisti v. 2013 tulokset tutkimushankkeesta, jonka tavoitteena oli selvittää kansainvälisyyden merkitystä muuttuvassa yhteiskunnassa ja tulevaisuuden työelämässä. Kiintoisaa oli päätelmä, joka mukaan kansainvälinen osaaminen ei ole pelkästään kielitaitoa ja kulttuuriymmärrystä, se on myös kiinnostusta maailman moninaisiin kysymyksiin, pohjimmiltaan uteliaisuutta. Korkeakoululle haasteeksi nousee toimintakulttuurin yhteinen kehittäminen avointa ihmettelyä ja keskustelua tukevaan suuntaan. Tällainen kulttuuri tukee osaltaan oppimista ja

koko korkeakoulu-yhteisön kehittymistä. Kun ammattikorkeakoulut käynnistivät kansainvälistä toimintaa reilu 20 vuotta sitten, opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuus oli keskeisin toimintamuoto. Liikkuvuudella on toki edelleen suuri merkitys. HAMKista lähtee vuosittain n. 200 opiskelijaa vaihtojaksolle, saapuvien vaihtoopiskelijoiden määrän ollessa n. 150. Moleminpuolinen liikkuvuus on suurinta Saksan, Ranskan ja Espanjan kanssa. Ulkomaanjaksolla opiskelija kehittää oman alan osaamista kansainvälisessä ympäristössä. Samalla opiskelijalle syntyy laaja kontaktiverkosto ja kielitaito ja myös muu kansainvälisyysosaaminen kehittyy. Kokemus auttaa esim. yritys-elämässä, jossa kansainväliset projektit ovat yhä useammin osa työtä.

Koska liikkuvuuteen osallistuu opiskelijoista vain pieni osa, on haettava myös muita tapoja joilla kansainvälisyysosaamista voi kehittää. Näitä ovat mm. ulkomaalaisten tutkintoopiskelijoiden kanssa tehtävä yhteistyö (mm. yhteiset opintojaksot), kumppanikorkeakouluista tulevien asiantuntijoiden osallistuminen opetus- ja TKI-toimintaan ja virtuaalinen liikkuvuus. Virtuaalisuus on todella mul-listanut kansainvälistä toimintaa.

Käytössä on monipuolinen valikoima virtuaalisia välineitä ja virtuaalisen liikkuvuuden muotoja kehitetään niin opiskelijoiden kuin henkilöstönkin tarpeisiin. Tästä yhtenä esimerkkinä ovat opiskelijoiden oppimistehtävät, joita tehdään kumppanikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa virtuaalisissa oppimisympäristöissä. Kansainvälisellä yhteistyöverkostolla on aiempaa merkittävämpi rooli niin koulutuksessa kuin tutkimuksessa. Jokaisella HAMKin koulutusalailla on hyviä kumppanuuksia, joissa niin liikkuvuus kuin muukin yhteistyö mahdollistuu. Muutama vuosi sitten käynnistettiin strateginen kumppanuusprosessi, jossa yhteisellä sopimuksella tiivistetään yhteistyötä kolmen kumppanin kanssa: Via University College (Tanska), Feevale University (Brasilia) ja Jiangxi Science & Technology Normal University (Kiina). Yhteistyön syventyessä mm. liikkuvuus on saanut uusia muotoja, esim. pitkien liikkuvuusjaksojen lisäksi on toteutettu jo useita yhteisiä intensiivijaksoja.

Parhaillaan käynnistetään yhteistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa digitalisaation ja biotalouden aloilla. HAMKin tutkijat ja opettajat ovat tarkentaneet yhteistyössä kumppaniemme kanssa tutkimusteemoja ja käynnistäneet jo muutamia tutkimusryhmiä. Ensimmäinen tutkijaryhmien seminaari järjestettiin Hämeenlinnassa 27. – 29.10.2014. Kansainvälistä TKI-toimintaa tehdään myös muissa verkostoissa. Kansallisen yhteistyöverkoston merkitys on suuri, erityisesti kun tavoitteena on tukea ympäröivän yhteiskunnan kansainvälistymistä. HAMK toimii aktiivisesti yhteistyössä mm. Linnan Kehitys Oy:n, Hämeen Yrittäjien ja Hämeen Kauppakamarin kanssa yritysten kansainvälistymisen tukemisessa.

HAMKissa on n. 10 % kaikista tutkinnon suorittaneista opiskelijoista ulkomaalaisia. He kansainvälistävät monella tavalla korkeakoulu-yhteisöä ja myös toiminta-alueen yrityksiä. Esim. projektien ja harjoittelujaksojen kautta alueen yritykset voivat hyötyä ulkomaisista osaajista.

Yhteistyö kansainvälisyyden edistämiseksi on nyt käynnistynyt myös Välkky-verkostossa. Olemme jokainen niin pieni toimija, että ymmärrämme yhteistyön tärkeyden. Löydämme varmasti monia eri yhteistyön muotoja, joita voimme hyödyntää aiempaa tehokkaammin.

Marja Räikkönen, HAMK

HAMIn meijerialan ja HAMKn bio- ja elintarviketekniikan opiskelijat Italiassa Europe- lin aistinvaraisen arvioinnin kilpailussa

HAMIn meijerialan opiskelijat Kristiina Salomaa, Reetta Ojanperä ja Mira Nevalainen ja HAMKn Niina Pulkkinen, Mika Tuomola ja Tuomas Penttinen sekä opettajat Johanna Stenström ja Matti Tapaila osallistuivat Europe-
lin meijerituotteiden aistinvaraisen arvioinnin kilpailuun Italian Moretassa 19-21.5.2014. Aistinvarainen arviointi on elintarviketeollisuudessa tärkeä osa laadunvalvontaa ja niinpä näissä kilpailuissa onkin tavoitteena löytää paras maistaja, ei parasta tuotetta.

Europel on perustettu vuonna 1990 edistämään yhteistyötä Euroopan meijerialan opettajien, oppilaitosten, ja teollisuuden välillä (<http://europel.org>). Europe-
lin tavoitteena on myös edistää opettajien ja oppilaiden vaihtoa. Yhtenä käytännön toimintamuotona yhdistys järjestää vuosittain meijerituotteiden aistinvaraisen arvioinnin kilpailun. Suomessakilpailu oli viimeksi vuonna 2009.

Tänä vuonna Italiassa, kun oltiin, niin kilpailun järjestäjät halusivat, että kisailaan myös salamien arvioinnissa. Tämä kilpailu järjestettiin Cuneon yliopistolla ja varsinainen meijerialan kilpailu pidettiin sitten Morettan meijeri- ja maatalousalan oppilaitoksella Agenformilla. Kilpailuun osallistui 66 opiskelijaa viidestä eri maasta (Hollannista, Ranskasta, Italiasta, Espanjasta ja Suomesta).

Päivien aikana tunsimme, että olimme odotettuja arvovieraita. Kilpailujen avajaisjuhlassa olivat mukana mm. Italian maatalousministeri Maurizio Martina, Cuneon pormestari Federico Borgna sekä ja Europe-
lin puheenjohtaja Jappie de Jong. Päivien aikana meillä oli lisäksi mahdollisuus tutustua Italialaisiin markkinoihin Cuneossa ja teimme myös opastetun kierroksen Saluzzon vanhaan kaupunkiin. Opettajille oli järjestetty oppilaiden kilpailujen ajaksi tilavierailu paikalliselle maatilalle joka myös jalosti tilalla tuotetun maidon juustoiksi ja jogurtiksi.

Jokainen osanottajamaa oli tuonut maansa tuotteita mukanaan ja näitä tarjottiin Cuneon markkinaväelle maisteltavaksi. Suomesta oli tarjolla sinihomejuustoa ja olutcheddaria. Kilpailuissa tuli kotiin tuomiseksi pronssimitali juustojen arvioinnissa. Lisäksi matkalla opimme Italialaista kulttuuria, näimme kauniita maisemia, historiallisia paikkoja ja saimme paljon uusia ystäviä.

Kilpailijat odottamassa kilpailujen alkua Moretassa. Vasemmalta oikealle: Nina Pulkkinen, Reetta Ojanperä, Mira Nevalainen, Kristiina Lehtinen, opettaja Matti Tapaila, Mika Tuomola ja Tuomas Penttinen.

Pronssimitalisti Robiola di Roccaveranon arvioinnissa:
Niina Pulkkinen HAMK.

Johanna Stenström
Lehtori
Hämeen ammatti-instituutti

Työammatti meillä ja muualla – esittelyssä eurooppalaisia näkökulmia

Kiipulasäätiö oli mukana Euroopan sosiaalirahaston ja Hämeen ELY-keskuksen rahoittamassa projektissa nimeltään ”Kansainvälinen työammatti – Erityistyöllistämisen hyvät käytännöt Euroopasta”. Projektin tuoreessa julkaisussa esitellään työammattiajattelun pääpiirteet sekä esimerkkejä käytännön sovelluksista Suomessa, Hollannissa, Virossa ja Tanskassa. Julkaisu on myös puheenvuoro koulutuspolitiikan tasa-arvoistamiseksi etenkin erityistä tukea tarvitsevien ammatillisen koulutuksen ja työllistymisen osalta.

Ai mikä työammatti?

Työammatti tarkoittaa niiden työtehtävien kokonaisuutta, joista jonkun ammatikseen tekemä työ koostuu. Esimerkiksi taksikuskin työammattiin kuuluu autonajotaidon ohella taito palvella asiakkaita ja tuntee ajoalueensa kadut ja kujat. Rehtorin työammattiin kuuluu toisenlaisia asioita, ompelijayrittäjän taas muita. Työammattille rinnakkainen käsite on koulutusammatti. Koulutusammatti on jonkin opetus suunnitelman mukainen kooste erilaisia osattavia asioita, joiden perusteella valmistetaan johonkin ammattiin ja voidaan ruveta sitä harjoittamaan. Koulutusammatti samastuu tutkintoon, esimerkiksi sairaanhoitaja ja puuseppä ovat koulutusammatteja.

Työammatti opitaan vasta työssä. Koulutusammattiin valmistutaan koulussa, jonka edellytyksillä myös mahdollinen työssäoppiminen toteutetaan.

Katso lisää: Työammatti meillä ja muualla (http://www.kiipula.fi/easydata/customers/kiipula/files/kehityshankkeet/kansainvalinen_tyoammatti/tyoammattiselvitys_2014.pdf)

Raportin toimittivat kehitysjohtaja Petteri Ora ja projektipäällikkö Riikka Michelsson Kiipulan ammattiopistosta.

Osaamista, taitoja ja työtä - työssäoppimassa Unkarissa

Kiipulan ammattiopistossa on käynnissä ”Competencies and Skills for Work ‘n’ Life (CoSKiWL) –niminen Leonardo da Vinci –hanke. Projektissa mukana ovat liiketalous, luonnonvara- sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousala. Hankkeen punaisena lankana on asiakaspalvelu ja asiakaspalvelutaitojen kehittäminen kansainvälisessä kontekstissa. Asiakaspalvelutaitoja tarvitaan alalla kuin alalla, joten erilaiset, eri kieltä puhuvat asiakkaat tuovat siihen oman mielenkiintoisen haasteensa. Hankkeessa liikkuvat opiskelijat ovat kaikki erityistä tukea tarvitsevia erityisopiskelijoita.

Työssäoppimisjaksot toteutetaan Itävallassa, Unkarissa, Belgiassa ja Alankomaissa. Unkarissa vastaanottavina tahoina ovat Magyar Gyula Horticultural Secondary School and Vocational School ja unkarilais-suomalainen matkailuyritys Akác-tanyan.

Seuraavassa luonnonvara-alan opiskelija Kimmo Karttusen kokemuksia työssäoppimisjaksolta. Hän oli kahden muun opiskelijan ja ohjaajan kanssa kahden viikon työssäoppimisjaksolla Unkarissa 16.–29.3.2014.

Burg Hohenberg, Saksa 2014

VET4D

Reissun kesto oli 2 viikkoa ja se oli enimmäkseen työpainotteinen.

Työt, joita teimme eräällä maatilalla noin 50 km Budapestistä, olivat ainakin minun mielestä suhteellisen kevyitä. Mutta kun ajattelee Unkarin ilmastoa, ymmärtää kyllä. Siellä oli melko kesäisää, parhaimmillaan meidän aikana yli 20 astetta.

"Unkarin reissu oli monella tavalla hieno kokemus ainakin minulle ja varmasti muillekin."

Mitä töihin tulee, niin se oli näitä perushommia. Siivosimme luonnon roskia, teimme pientä metsän harvennusta ja kunnostusta lähellä olevaan metsään. Töiden ohella kävimme viikonloppuna ja toisella viikolla katsomassa paikallisia nähtävyyksiä. Nähtävyyksien puolesta minua kiinnosti eniten eläintarha. Se oli laajempi, isompi ja siellä oli monia sellaisia eläinlajeja, joita ei ollut Korkeasaarella. Sen lisäksi kävimme eräässä kylpylässä, joka myös oli erikoinen. Kävimme myös museossa, eräällä lintujen rengastajalla ja vuoristossa.

Hinnan ja ruokien puolesta voi sanoa, että Unkarissa hintataso oli melko alhainen. Kaikki oli suhteellisen halpaa Suomeen verrattuna. Ruoka puolestaan oli oikein hyvää. Itse pidin eniten tulisesta kastikkeesta leivän päällä. Tila, jossa olimme, oli oikein viihtyisä. Jos ei ollut töitä tai muuta tekemistä, niin siellä olevista koirista sai kyllä seuraa.

Kielten puolesta mainittakoon tämä: paikalliset puhuvat englantia kohtalaisesti, joten englannilla pärjää kohtalaisesti Unkarissa." Opiskelijat kirjoittivat myös työssäoppimisjakson aikana blogia, joka löytyy osoitteesta: <http://coskiwl.blogspot.fi/>

Tiistaina 20.5.2014 lähdimme linja-autolla Helsinki-Vantaan lentokentälle määränpäänämme München. Mukaan lähti metallin ja verhoilu- ja sisustusalan opiskelijoita ja kaksi opettajaa.

Müncheniin saavuttuamme jatkoimme matkaa linja-autolla Hohenbergin linnalle, joka sijaitsi pienessä maalaiskylässä Tsekin rajan lähettyvillä. Linnassa oli majoituspaikkoja noin sadalle henkilölle. Opiskelijoita oli Irlannista, Saksasta, Itävallasta, Espanjasta ja Suomesta.

“Linnalle saavuttuamme oli info-tilaisuus, jonka jälkeen kävimme tutustumassa huoneisiimme, linnaan ja sen ympäristöön. Rakennukset olivat hienoja, ja maisemat pääosin aukeaa peltoa.”

Keskiviikkoaamuna meillä oli tutustumistointaa ja -leikkejä, joiden ohella pääsimme hieman tutustumaan muihin oppilaisiin.

Suomen esitystä keuhuttiin parhaimmaksi, eikä suotta.

Keskiviikko jatkui melontareissulla Tsekin puolelle. Suomalaisilla oli tasapaino hukassa, ja he pääsivät pulahtamaan järveen jo ensi metreillä. Meloimme muutaman kilometrin, jonka jälkeen pysähdyimme evästauolle metsään. Matka jatkui vielä pari kilometriä, ja päätepysäkinä oli leirintä-alue Tsekin puolella, jossa pesimme kanoottit ja jäimme odottelemaan linja-autokyytiä takaisin linnalle.

“Kun olimme selvinneet adrenaliinikuohuista, hengähdimme hetken jonka jälkeen ilta jatkui grillijuhlilla ja rennolla illanvietolla yhdessä.”

Torstaina meidät jaettiin sekalaisiin ryhmiin, joista kaikki pääsivät kokeilemaan neljää eri aktiviteettiä, joita olivat: seinäkiipeily (tai vaihtoehtoisesti) nuorallakävely korkealla valjaiden varassa, linnan muuria pitkin laskeutuminen köydenavulla, jousiammunta ja ryhmäleikkejä joista selviydyimme vain kommunikoimalla toistemme kanssa.

Illanvietossa esiintyi kaksi Espanjalaista poikaa soittaen livemusiikkia. Illanistujaisissa kyseltiin muiden maiden oppilailta, mitä he ovat pitäneet matkasta, ja kaikki olivat yhtä mieltä: hauskaa on ollut. Opetimme heille myös Suomen kieltä, jota he innostuivat laulamaan. Perjantaina lähdimme aamupalan jälkeen pakkaamaan viimeiset tavarat laukkuihin ja suuntasimme linja-autolla lentokentälle. Lentokentällä oli aikaa tehdä viimeiset ostokset, ja iltapäivällä lentomme lähti kohti kotia.

“Matka oli toiminnantäyteinen ja kokemusrikas.”

Toimintaa oli aamusta iltamyöhään joka päivä. Kaikki tulivat hyvin toistensa kanssa toimeen, vaikka kommunikointi olikin ajoittain hankalaa. Reissu sujui suuremmilla ongelmilla, ja sää suosi meitä niin, ettei palaneelta iholta vältytty.

Terhi Ranki ja Saara Koponen,
Ammattiopisto Tavastia

Opiskelua kansainvälisellä linjalla

MERKV12

Kansainvälisen kaupan merkonomi-ryhmä tekevät enemmän työelämään painotuvia tehtäviä, eikä juurikaan opiskele kirjoista. Opiskelu on enemmänkin projektinomaista, vaihtelevaa ja monipuolista.

Kolmen vuoden aikana on tehty monenlaisia eri projekteja, esimerkiksi yksi oli NutriCoach projekti. Yritys oli uusi, joten loimme sille ensin Facebook-sivuston, missä mainostimme yrityksen palveluita. Järjestimme myös joulukampanjan sissimarkkinoinnin tavoin, jotta yritys saisi paljon näkyvyyttä. Markkinointiin kuului myös yrityksille vietävät tervehdysousseja, jotka sisälsivät hedelmiä, konvehteja ja kampanjahaasteen, missä yrityksiä houkuteltiin terveystieteisiin kilpailuun. Lisäksi autoimme NutriCoachia saamaan näkyvyyttä tarkastamalla autojen renkaanpaineita, jonglöoriesityksillä sekä niin sanotusti "kalastuksella", mikä tarkoittaa siis esitteiden jakamista ongenavain avulla.

Ensimmäisen vuoden aikana järjestimme myös itse kokonaan Campus Games-tapahtuman. Se oli tarkoitettu campusalueen ensimmäisen vuoden opiskelijoille, eli ammattikorkeakoulun, lukion ja ammattikoulun nuorille. Tapahtuman tarkoituksena oli tutustuttaa uudet opiskelijat campusalueeseen, joten heidät laitettiin kiertämään aluetta erilaisissa peleissä ja tehtäviä tehden. Meidän täytyi tapahtumaa järjestäessä keksiä tehtävät ja pelit, järjestää äänen-toisto paikanpäälle, juontajat juontamaan tapahtuman kulkua,

varaamaan tarvittavat tilat tapahtumalle, tiedottaa oppilaita, jotta kaikki varmasti kuulevat tapahtumasta, hankkia palkinnot tuleville voittajille ja monia muita asioita.

Olemme toteuttaneet myös monia muita yhteistyöprojekteja esimerkiksi Aktiiviterveys Fysiokimaran, HAMK:n, RavintolaStellan, HotelliWaltikan, Hämeentyökalu-tarvike Oy:n, Valkeakosken kiinteistöpalvelun, Hesburgerin ja monen muun yrityksen kanssa.

Projekteja tehdessämme olemme saaneet paljon kokemusta graafisen materiaalin suunnittelussa ja valmistuksessa, monien ohjelmien käytössä, asiakaspalvelussa ja myynnissä, sponsorien hankinnassa sekä organisoimisessa. Kansainvälinen ympäristö on tullut tutuksi HAMK:n International Business-koulutusohjelmassa, lisäksi kaikki oppilaat kansainvälisen kaupan linjalta saavat lähteä jossain vaiheessa opintojaan ulkomaille työssäoppiin.

Olemme tavanneet paljon uusia ihmisiä, saaneet monia kontakteja ja tietenkin saaneet paljon kokemusta ja tehneet käytännönläheisiä projekteja työelämää varten!

Opintomatka Viroon!

Kolmannen vuoden loppupuolella saimme käyttää projekteista keräämämme rahat opintomatkaan, mikä päätettiin kohdistaa Viroon.

Lähdimme maanantaina 17.11.2014 kohti Helsingin satamaa. Virossa sijoitumme kolmeksi päiväksi Tallinnassa sijaitsevaan Nordic Hotel Forumiin. Matkamme päätarkoitus oli tutustua Viron yrityskulttuuriin. Kävimme tutustumassa Tallinnan Vanhaan Kaupunkiin, sekä matkustimme Rakvereen vierailemaan paikallisessa yrityksessä nimeltään Rakpuu. Siellä meille kerrottiin, kuinka liiketoiminta käytännössä toimii Virossa ja mitä hyötyjä ja haittoja siinä on. Vierailun päätteeksi vertailimme Suomen ja Viron eroja liiketoiminnassa ja lähinnä yrityksen perustamiseen liittyviä asioita. Samalla matkalla kävimme Rakveren ammattikoulussa katsomassa, millaista paikallinen opetuskulttuuri ja oppiminen on. Siellä meitä oli vastaanottamassa koulun rehtori ja Andrus Blok ja ammattikoulun kansainvälinen koordinaattori Katre Lomp. Ensin he kertoivat yleisesti ammattikoulusta ja sen jälkeen lähdimme koulun esittely kierrokselle Katren kanssa.

Keskiviikkona 19.11. oli aika lähteä kotiin. Lähdimme aamupäivällä laivalla kohti Helsinkiä ja sieltä bussilla Valkeakoskelle. Matkan päätteeksi kaikki olivat erittäin tyytyväisiä hyvin onnistuneeseen matkaan ja monta kokemusta rikkaampana luokkamme palasi takaisin arkeen.

Kuvassa oppaалlemme annetaan pieni tulinainen Suomesta.

Forssan ammatti-instituutti

Tuula Koivula
kuntayhtymän johtaja, rehtori

puh. 050 3132135
tuula.koivula@fai.fi
www.fai.fi

Hyria

Tanja Korteharju
Kansainvälisten asioiden suunnittelija

puh. +358 (0)50 574 8544
tanja.korteharju@hyria.fi
www.hyria.fi

Kiipula

Saara Sopanen
Viestintäassistentti

puh. 040 4517787
saara.sopanen@kiipula.fi
www.kiipula.fi

**Valkeakosken
ammatti- ja aikuisopisto**

Mikko Siirilä
Koulutuspäällikkö, Kansainvälisyysvastaava
Liiketalous ja kauppa

puh. 044 - 9060 305
mikko.siirila@vsky.fi
www.vaa.fi

 Faktia

Taina Sipilä
Rehtori

puh. 040 3474 002
taina.sipila@faktia.fi
www.faktia.fi

**Hämeen
ammatti-instituutti**

Ari Mikkola
Rehtori

puh. +358 3 6465520
ari.mikkola@hamk.fi
www.hami.fi

 **AMMATTIOPISTO
TAVASTIA**

Anssi Kovanen
Kansainvälisyyskoordinaattori

puh. 03 6581 250
anssi.kovanen@kktavastia.fi
www.kktavastia.fi

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Marja Räikkönen
Kansainvälisten asiain päällikkö

Puh. 040 766 3216
marja.raikkonen@hamk.fi
www.hamk.fi